

LANDSFORBUNDET FOR UTVIKLINGSHEMMEDE OG PÅRØRENDE - LUPE

Hans Nielsen Hauges gate 44 A, 0481 Oslo – tlf. 948 89 241 – Org.nr. 979798806

Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende – LUPE ble stiftet i 1990 og er en politisk uavhengig organisasjon som arbeider med og for mennesker med utviklingshemming. Arbeidet bygger på frivillighet.

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

0032 OSLO

Oslo, 02.02.2019

HØRINGSSVAR

Endringer i vergemålsloven m.v. (personer uten samtykkekompetanse, særskilt forvaltning av midler, klage- og begjæringsrett i saker om vergen m.v.)

INNLEDNING

LUPE viser til høringsbrev og høringsnotat av 14.11.2018. Først vil vi understreke at endringene i loven må gjøre det vanskelig å sette noe menneske under ordinære vergemål mot deres vilje. Selvbestemmelsesretten skal alltid legges til grunn for vergemålene. LUPE mener at dette ikke er mulig uten å endre samtykkekravet til de som trenger dette mest.

Alle tiltak som gjelder rettslig handleevne, må ha bestemmelser om hensiktsmessige og effektive menneskerettighetsbestemmelser, jf. CRPD.

KJENNSKAP TIL VERGEHAVER

Den personen som oppnevnes som verge må alltid ha god kjennskap til vedkommende han/hun skal bistå. LUPE mener på grunnlag av dette at det alltid skal være en begrensning i antall vergeoppdrag en fast, profesjonell verge skal ha. For å kunne følge opp det enkelte vergeoppdrag skal ingen ha flere enn ti oppdrag.

RESPEKT – VERDIGHET - INTEGRITET

Vergemålsloven skal sikre at interessene til mindreårige og voksne, som ikke kan "handle" på egenhånd, blir ivarettatt med respekt, verdighet og integritet. Dette er viktige tanker å ha med seg for regjeringen i videre arbeid med endringer i vergemålsloven.

§ 20, ANNET LEDD - SAMTYKKEKOMPETANSE

Vergemål er en frivillig ordning. Hvis personen som trenger verge ikke har verbal tale eller mulighet/ferdighet til "å skrive sitt eget navn" – må fylkesmannen vurdere saken på et bedre grunnlag. Vurderingen må gjøres av godkjent fagperson, for at dette skal bli faglig dokumentert. Det finnes i dag muligheter med hensyn til lyd- og/eller billedfiler som kan vise at vergehaver samtykker i opprettelsen av vergemålet, vergemålets omfang og hvem som skal være verge. Et møte mellom vergehaver, mulig verge/nærstående person og fylkesmann vil gi det beste grunnlaget. Vergemål skal aldri opprettes dersom dette vil være i strid med vergehavers vilje.

§ 29, ANNET LEDD – OPPHØR AV VERVET SOM VERGE

Det må gis en ubetinget rett for personen som vergemålet gjelder til å fremme begjæring til fylkesmannen om at vergen skal fratas vervet etter vergemålsloven § 29.

LUPE mener at nærstående person skal gis en utvidet klagegang ved misnøye med vergens utførelse av vegeoppdraget.

§ 33, ANNET LEDD – OM SELVBESTEMMELSESRETTEEN FOR PERSONER UTEN SAMTYKKEKOMPETANSE

LUPE mener at leger ikke har den nødvendige kompetanse til å frata en person rett til samtykke. Terskelen for å frata en person samtykkekompetanse skal alltid være høy. Vi mener erklæring om dette må gis av spesialisthelsetjenesten.

Det må fremheves i loven at vergen skal opptre i samsvar med personens ønsker.

§ 59, FØRSTE LEDD BOKSTAV E – GRUNNLAGEET FOR FYLKESMANNENS AVGJØRELSE

Jf. det LUPE påpekte til § 20 mener vi det er **ubetinget** at et møte skal finne sted mellom fylkesmannen, verge/nærstående person og den person som er begjært satt under vergemål.

Solveig Klinkenberg
Organisatorisk nestleder